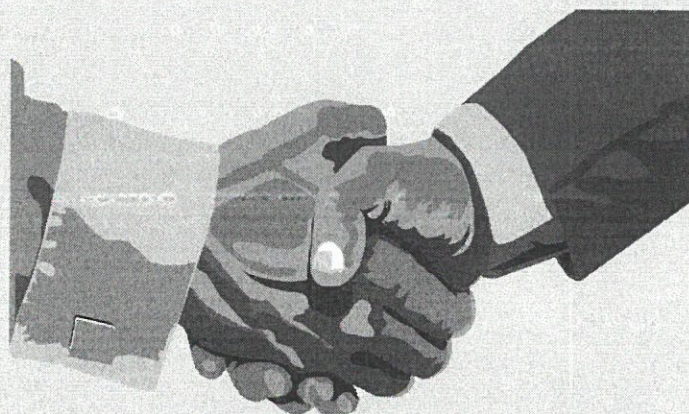

**ПАРТНЬОРСТВО
ЗА ЗДРАВЕ !**

**ФОНД
“УСЛОВИЯ НА ТРУД”**

СОФИЯ 1051, УЛ. “ТРИАДИЦА” № 2

ТЕЛ. : 986 – 14 - 58

986 – 53 - 58

УТВЪРЖДАВАМ:

Личните данни в документа са
Заличени на основание чл. 4, т.1
От Регламент (ЕС) 2016/679

БОРИСЛАВ ГУЦАНОВ

МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ПРОГРАМА

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ФОНД „УСЛОВИЯ НА ТРУД“ ЗА 2025 ГОДИНА

Програмата за дейността на Фонд „Условия на труд“ е документ, който консолидира усилията на държавата и социалните партньори, като допринася за тяхната еднопосочност за подобряване на условията на труд в предприятията от една страна и повишаване знанията и информираността на работещите за недопускане на трудови злополуки и професионални болести в Република България – от друга.

През 2024 година успешно са реализирани общо 33 договора на отделни предприятия от различни икономически дейности.

След извършен анализ за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г. на реализираните проекти за подобряване на условията на труд в предприятията от различни икономически дейности в шестте райони за планиране се установи, че през последните три години разпределението на реализираните проекти в Северна и Южна България е с разлика от 4 до 10%. През 2024 година се наблюдава значителна разлика на реализираните проекти в Северна и Южна България, като процентното съотношение е съответно 27% и 73%. Прави впечатление високият относителен дял на реализиране на проекти в Югозападен район, включващ областите София, Софийска област, област - Кюстендил и Благоевград, също Южен централен (област - Пловдив, Хасково и Пазарджик) и Югоизточен (област - Бургас, Стара Загора, Сливен и Ямбол), в които относителният дял на реализираните проекти е съответно 32%, 26% и 13%. За добрите резултати допринася наличието на предприятия от машиностроенето, предприятия за производство на химични продукти и изделия от тях, обществено значими сгради и желанието на работодателите да инвестират в подобряване на условията на труд на работещите.

Относително нисък, 6% за 2024 година, остава дялът на предприятията, реализирали проекти за подобряване на условията на труд на работещите в Северозападен район за планиране, включващ областите Враца, Монтана, Плевен и Ловеч. Причина за това е структурата на икономиката в различните икономически райони на страната, както и липсата на средства за инвестиции от страна на работодателите за подобряване на работната среда.

През 2024 г. съотношението на направените инвестиции от работодателите за подобряване на условията на труд е 50:50 в предприятията от производствената и непроизводствената сфера.

В 85% от реализираните 33 договори през годината е подобрен фактора на работната среда - микроклимат, в 45% - осветеността на работните места, в 27% е минимизиран риска от директен и индиректен допир с ел. ток и пожаробезопасност и т.н. В УМБАЛ „Еврохоспитал Пловдив“ ООД е подобрен фактора биологични агенти. В 39% от реализираните договори през годината е извършен ремонт на съществуващи санитарно-битови помещения.

С реализирането на проектите като добра практика в предприятията може да се посочи:

- Подобряване на микроклимата в работните помещения чрез внедряване на колективни средства за защита - климатични и вентилационни системи, изграждане на преградни стени, смяна на дограма и врати, и други. Подобряване на отоплението в работните помещения през преходните и студентите периоди на годината. Ефективна изолация на работните помещения, ограничаваща неблагоприятното въздействие на микроклимата върху организма на работещите;

- Реконструкция и изграждане на локални аспирационни уредби над източника на отделяне на прах или опасни химични вещества, водещо до подобряване на работната среда и минимизиране на риска за работещите;

- Подобряване осветеността на работните места чрез подмяна и обновяване на осветителните инсталации, с което се минимизира риска от злополуки, дължащи се на вида и изпълнението на инсталациите и качеството на осветлението. Осигуряване на аварийно осветление в работните помещения на работни места, на които при авария в осветителната система работещите са изложени на риск от злополука;

- Намаляване на опасността от поражение от ел. ток и редуциране на предпоставките за възникване на трудови злополуки след ремонт на електрически инсталации, защитно заземяване, зануляване и дефектокова защита;

- Минимизиране на рисковете, произтичащи от експозиция на шум на работни места с наднормени стойности, чрез изграждане на преградни стени и обособяване в отделни помещения;

- Намаляване опасността от падане на едно ниво чрез подмяна на подовите настилки в работните помещения;

- Подобряване на санитарно-битовите условия посредством ремонт и реконструкция на санитарно-битовите помещения (съблекални, тоалетни помещения и мивките, душовите помещения и умивалните, стаите за почивка) на работещите. Осигуряване на топла вода за работещите чрез внедряване на соларни батерии.

Чрез реализиране на проектите е увеличена мотивацията на работещите и реално са подобрени условията на труд на 2015 работници и служители.

В по-голямата част от предприятията относителния дял на работещите, обхванати по реализираните проекти, е от 80% до 100% от наличния персонал.

Средствата, изплатени по реализираните за годината договори, в които фондът участва с до 30% от вложените средства, са на обща стойност **1 649 887,40** лв., като в 45% от реализираните договори е изплатена финансова помощ от Фонда в размер над 50 000 лева, без ДДС.

Прави впечатление, че в 64% от реализираните договори, предвидените средства напълно съвпадат с отчетените изразходвани средства за изпълнение на дейностите за подобряване на условията на труд, което показва добро бюджетно планиране на проектите, правилна преценка на експертните комисии, както и релевантност по отношение на действащите пазарни цени за материали и услуги.

От одобрените проекти през 2023г. и 2024 година – 21 броя преминават за изпълнение през 2025 година. Задължението по тези договори от страна на Фонд „Условия на труд” възлиза на 1 390 135,26 лева. През 2025 година дейността на фонда ще бъде насочена към насърчаване на работодателите за подобряване на условията на труд в предприятия от различни икономически дейности, в това число малки и средни предприятия.

Основна част от дейността на Фонда е осъществяването на превенция по безопасните и здравословни условия на труд чрез провеждане на обучения. Сключени са 7 договора с национално представителните организации на работниците и служителите, и на работодателите. По сключените договори са преведени средства в размер на 930 000,00 лева. Чрез средствата по тези договори са обучени членове на структурите на социалните партньори, браншови организации, работодатели, членове на комитети и групи по условия на труд.

Обученията имат за своя основна цел да се повишават знанията и уменията на обучаемите чрез предоставяне на необходимата информация за ефективно управление на безопасността и здравето при работа.

Всички социални партньори, участвали в реализирането на тези проекти имат за свой приоритет създаването на добри, здравословни и безопасни условия на труд, което е предпоставка за непрекъснато усъвършенстване, достигане на общи стандарти и прилагане на ефективна саморегулация на участниците на пазара на труда. За постигане на заложените цели са проведени обучения, които са от полза в следните основни направления:

- осигуряване на политиката по безопасност и здраве при работа, свързана с подобряване на прилагането на националното законодателство в съответствие с европейските нормативни актове;

- превенция на професионалните рискове, свързаните с труда заболявания и трудови злополуки;

- психосоциалните рискове и свързаният с работата стрес са сред най-сериозните и бързо развиващи се предизвикателства във връзка със ЗБУТ;

- спазване на нормативните изисквания при производство, употреба и съхранение на опасни химични вещества (канцерогенни, мутагени и т.н.);

- правилно отчитане на промените, свързани с дигитализацията, необходимост от използването на цифровите технологии и въздействието им върху труда и БЗР;

- споделяне на добри практики по въпроси, свързани с осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;

- новите форми на работа в цифровата ера.

Обучителните мероприятия, общо 204, са проведени в различни населени места на територията на страната.

Със средства на Фонд „Условия на труд” през 2024 година са обучени 5 835 работещи в областта на безопасността и здравето при работа. Повиши се нивото на теоретични знания, с цел превенция и качествено изпълнение на задълженията от всички участници в процеса за осигуряване на безопасност и здраве при работа.

След реализиране на обучение и семинар от НОИ и ИА ГИТ като резултат е постигнато повишаване на административния капацитет на служителите по въпросите, свързани със здравословните и безопасни условия на труд.

През 2025 година дейността на Фонда ще бъде насочена към укрепване и разширяване на социалния диалог за повишаване на мотивацията за прилагане на законодателството по безопасност и здраве при работа.

Превантивните дейности по безопасност и здраве при работа Фонда осъществява и чрез разпространяване на информационни материали - книги, ръководства, наръчници, дипломи, брошури, свързани с безопасността и здравето при работа. По сключени с ФУТ договори са предоставени общо средства в размер на 78 000 лева.

С разпространението на информационни материали се повишава информираността на работещите и работодателите при разработване на инструкции за работа в основни отрасли, в най-важните производства и дейности, с най-използваните машини и съоръжения. С цел постигане на по-добри резултати в областта на превенцията на професионалните рискове в отделните икономически дейности е необходимо да бъдат предвидени в Програмата средства за реализиране на дейността, свързана с разработване и издаване на информационни материали.

В изпълнение на Наредба № 8 от 26.11.2007 г. за условията и реда за финансиране на диагностиката на професионалните болести и съгласно процедурата за финансиране на диагностиката на професионалните болести от Фонд „Условия на труд“ през 2024 година са сключени 3 договора с УМБАЛ “Св. Иван Рилски” ЕАД – гр. София, с УМБАЛ “Св. Георги” ЕАД – гр. Пловдив и УМБАЛ "д-р Георги Странски" ЕАД, гр. Плевен. След разглеждане на постъпилите предложения на болниците от експертна комисия и представен от нея Доклад, Управителният съвет на Фонда утвърди финансиране по трите договора, общо в размер на 1 000 000 лева.

По изпълнение на сключените договори за извършване на диагностични дейности са изплатени на болниците общо средства в размер на 932 106,86 лева, което представлява 93% усвояване на предвидените по дейността средства в Програма 2024. Една от причините за 7% неизползвани средства от предвидените е стриктния контрол, осъществяван от експертните комисии и от Управителния съвет на Фонда относно целесъобразното изразходване на средствата.

В болничните отделения са извършени медицински прегледи и диагностика на хоспитализирани общо 804 пациенти, експонирани на прах, системно динамично пренапрежение, екстремно навеждане и усукване на гръбначния стълб, вибровъздействие, монотонна работа, експонирани на метали, токсични изпарения и аерозоли и материали от работната среда със сенсibiliзиращ потенциал, експонирани на продължителен и интензивен шум.

Извършени са групови медицински прегледи за ранно откриване на професионалните болести на 2 836 работещи в специфични условия на труд от 21 предприятия в страната. Тези работещи са изложени на неблагоприятно въздействие на факторите на работната среда - прах, шум, химични агенти над граничните или близки до тях стойности.

Новооткрити са общо 28 случая, за които са изпратени бързи известия до ТП на НОИ за стартиране на процедурата за проучване на професионално заболяване в съответствие с нормативната уредба.

Отчитайки постигнатите резултати, Фонд “Условия на труд” през 2025 г. ще продължи да насочва дейността си към осигуряване на безопасност и здраве при работа, отчитайки промените на работното място и възникването на нови професионални рискове.

Имайки предвид гореописаното дейността на Фонд “Условия на труд” през 2025 година ще бъде насочена към изпълнение на Оперативната цел: Превенция на професионалните и здравните рискове на работното място.

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛТА НА ПРОГРАМАТА

1. Съфинансиране на проекти за подобряване условията на труд с конкретна практическа насоченост и приложимост на резултатите.

2. Развитие на превантивните дейности по безопасност и здраве при работа, с включване в целеви групи на всички участници във формиране на политиката по безопасност и здраве при работа – работодатели; специалисти по безопасност и здраве при работа; членове на комитетите и групите по условия на труд; представители на

национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите, министерства и ведомства.

3. Финансиране на дейности по диагностика и ранно откриване на професионалните болести.

4. Разработване и закупуване на учебни и информационни материали, свързани с осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд.

5. Финансиране на конференции и семинари в областта на здравословните и безопасни условия на труд.

ОСИГУРЯВАНЕ НА СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Бюджет от 4 000 000 лева, формиран чрез трансфер от бюджета на Държавното обществено осигуряване от суми от фонд "Трудова злополука и професионална болест", предвидени за финансиране на дейности за намаляване на честотата и тежестта на осигурените социални рискове трудова злополука и професионална болест.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Повишаване броя на предприятията, подобрили условията на труд.
2. Повишаване на осведомеността и мотивацията на работещите и на работодателите за изпълнение на законодателството по безопасност и здраве при работа.
3. Повишаване капацитета на социалните партньори на ниво предприятие за ефективно прилагане на законодателството по безопасност и здраве при работа.
4. Превенция на професионалните болести.
5. Провеждане на информационни кампании за превенция на професионалните рискове.
6. Обмяна на опит и добра практика чрез национални и международни прояви, свързани със здравословни и безопасни условия на труд.

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВОТА ПО ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ
ЦЕЛТА НА ПРОГРАМАТА**

	Дейности	Сума лв.
I.	Финансиране на проекти и програми с конкретна практическа насоченост за подобряване на условията на труд	2 250 000
II.	Превантивни дейности	730 000
1.	<i>Обучение по безопасност и здраве при работа</i>	<i>660 000</i>
1.1.	Обучение на национално представителните организации на работниците и служителите, и на работодателите.	630 000
1.2.	Обучение на министерства и ведомства.	30 000
2.	<i>Проучвания и разработване, издаване и закупуване на учебни и информационни материали</i> (методики, ръководства, помагала за оценка на риска, справочници, книги, брошури и др.)	<i>70 000</i>
III.	Национални конференции и семинари в областта на безопасността и здравето при работа	20 000
IV.	Дейности по диагностика на професионалните болести	1 000 000
	ОБЩО:	4 000 000